

Fingrid Oyj
PL 530
00101 Helsinki

Energiavirasto

Verkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton määrittämistä koskevien menetelmien vahvistaminen kuudennelle 1.1.2024 - 31.12.2027 ja seitsemännelle 1.1.2028 - 31.12.2031 valvontajaksolle.

Asianosainen

Fingrid Oyj

Ratkaisu

Energiavirasto vahvistaa asianosaisen noudatettavaksi verkkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton määrittämistä koskevat menetelmät (liite 2) kuudennella 1.1.2024 - 31.12.2027 ja seitsemännellä 1.1.2028 - 31.12.2031 valvontajaksolla.

Selostus asiasta

Energiavirasto on varaa mahdollisuuden toimittaa lausunto luonnokseen päätöksestä, menetelmistä sekä muutosten perustelumuihistoista ennen päätöksen antamista lausuntopalvelu-järjestelmässä.

Energiavirasto on ennen vahvistuspäätöksen luonnoksen lausuttamista ja päätöksen antamista varannut tilaisuuden lausua menetelmien 1. suuntaviivoista (3.3.2023).

Lisäksi vuonna 2022 menetelmien valmistelussa kuulemisen vaikuttavuuden syventämiseksi Energiavirasto perusti sidosryhmäneuvottelukunnan. Sidosryhmäneuvottelukuntaan kuului laajasti asiakkaiden ja verkkoyhtiöiden edustajia. Neuvottelukunta kokoontui kahdeksan kertaa vuonna 2022 ja keskustelun tavoitteena oli parantaa erityisesti sidosryhmien menetelmäosaamista. Energiavirasto toimi keskustelun alustajana menetelmien muutostarpeiden läpikäynnissä sekä johti keskustelua viraston sisäisten ja neljän viraston kilpailuttaman ulkopuolisen selvityksen johtopäätöksistä ja kehittämisideoista. Sidosryhmäneuvottelukunnassa menetelmäkehitykseen liittyvät näkökulmat ja huomiot virasto on huomionnut osana valvontamenetelmien kehittämistä vuonna 2023.

Virasto on tarvittavilta osin ottanut huomioon 1. suuntaviivaan saamansa lausunnot osana suuntaviivaluonnosten ja vahvistuspäätöksen menetelmien valmistelua.

Perustelut

Asianosainen harjoittaa sähkömarkkinalain mukaista luvanvaraista sähköverkkotoimintaa ja on siten sähkömarkkinalain (588/2013) 3 §:n 9 kohdassa määritelty verkkonhaltija.

Sähkömarkkinalain 21 §:n mukaan verkonhaltijan on kohtuullista korvausta vastaan myytävä sähkön siirto- ja jakelupalveluja niitä tarvitseville sähköverkkonsa siirtokyvyn rajoissa. Sähkömarkkinalain 24 §:n mukaan verkkopalvelujen hinnoittelun on oltava kokonaisuutena arvioiden kohtuullista. Verkkopalvelujen hinnoittelussa ei saa olla perusteettomia tai sähkökaupan kilpailua ilmeisesti rajoittavia ehtoja.

Hallituksen esityksen sähkö- ja maakaasumarkkinoita koskevaksi lainsäädännöksi (HE 20/2013) yleisperusteluissa todetaan, että sähköverkkopalvelujen hinnoittelun tulee olla kohtuullista. Tällä tarkoitetaan ensinnäkin sitä, että hintojen tulee vastata verkkotoiminnan kustannuksia ja liiketoiminnasta saatava tuotto on pidettävä kohtuullisena. Kohtuullisen tuoton puolestaan tulee heijastaa sitä taloudellisen riskin tasoa, joka sähköverkon omistajan verkkotoimintaan sijoittamaan pääomaan kohdistuu toiminnan harjoittamisesta. Verkonhaltijalla ei ole markkinoilta tulevaa painetta pitää hintojaan alhaalla tai kannustinta tehostaa toimintaansa. Kustannustehottomuus on mahdollista kompensoida korkeammilla hinnoilla. Kohtuullisen hinnoittelun vaatimukseen sisältyy tämän vuoksi sääntelyn kautta asetettu taloudellisesti tehokkaaseen toimintaan kannustava elementti. Verkkopalvelujen hinnoittelun kustannusvastaavuusvaatimuksen johdosta kunkin verkonhaltijan palvelujen hintataso määräytyy kunkin sähköverkon oman kustannustason perusteella. Sähkömarkkinalain 24 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan muun muassa, että monopolihinnoittelun arvioinnissa on arvioitava, mikä on yrityksen kustannustaso verrattuna kustannuksiin, joihin yrityksellä olisi tosiasiallinen mahdollisuus.

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvontaa koskevan lain (590/2013) 10 §:n mukaan Energiaviraston tulee päätöksellään vahvistaa menetelmät verkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton ja siirtopalveluista perittävien maksujen määrittämiseksi valvontajakson aikana.

Vahvistuspäätös, jossa määrätään sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 10 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista menetelmistä, on voimassa kahden toisinaan seuraavan neljän vuoden pituisen valvontajakson ajan.

Energiavirasto toteaa, että tämän vahvistuspäätöksen mukaiset menetelmät kattavat verkkotoimintaan sitoutuneen pääoman arvostusperiaatteet, verkkotoimintaan sitoutuneelle pääomalle hyväksyttävän kohtuullisen tuottoasteen määrittämistavan, ylijäämän korkoseuraamuksen laskentatavan, verkkotoiminnan toteutuneen oikaistun tuloksen määrittämistavan sekä näiden edellyttämän verkonhaltijan kirjanpidon mukaisen tuloslaskelman ja taseen oikaisun. Osana menetelmiä Energiavirasto vahvistaa myös kannustimet sekä niiden soveltamisessa käytettävät tavoitteet ja menetelmät, jotka tähtäävät riittävän investointitason toteutumisen, sähkönjakelun laadun kehittämiseen ja verkkotoiminnan tehostamiseen sekä innovatiivisuuteen verkkotoiminnassa. Vahvistettavat menetelmät ja niiden yksityiskohtaiset perustelut on esitetty tämän päätöksen liitteessä 2. Nämä ovat sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 10 §:n mukaisia menetelmiä, joista hinnoittelussa noudatettavien menetelmien vahvistamista koskevassa päätöksessä voidaan määrätä.

Valvontalain (499/2023) 12 a §:n mukaan Energiaviraston on ennen valvontalain 10 §:ssä tarkoitettujen vahvistuspäätösten antamista järjestettävä julkinen kuuleminen, jossa vahvistuspäätöksen kohteena oleville toiminnanharjoittajille, heidän asiakkailleen ja muille sidosryhmille varataan mahdollisuus lausua näkemyksensä vahvistuspäätösten sekä niiden sisältämien menetelmien ja ehtojen sisällöstä. Energiaviraston tulee lisäksi julkaista valvontalaissa 10 ja 11 §:ssä tarkoitettut vahvistuspäätökset.

Sovelletut säännökset

Sähkömarkkinalaki (588/2013) 3 § 9 kohta, 21 § ja 24 §,

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013) 10 §, 12 §, 12 a §, 36 §, 38 §.

Lisätiedot

Lisätietoja antaa johtaja Veli-Pekka Saajo, puh. 029 5050 023.

Muutoksenhaku

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusoikeudesta on erikseen tietoa valitusoitus-liitteessä.

Liitteet	Valitusosoitus Valvontamenetelmät viidennellä 1.1.2024 – 31.12.2027 ja kuudennella 1.1.2028 – 31.12.2031 valvontajaksolla. Sähkön kantaverkkotoiminta. Perustelumuihistio sähkön kantaverkkotoiminta
Jakelu	Asianosainen
Tiedoksi	Sidosryhmäneuvottelukunta

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus hallintopäätöksestä

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jos tiedoksianto on toimitettu tavallisena tiedoksiantona postitse kirjeellä vastaanottajalle, katsotaan hänen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli päätös annetaan hakijalle tiedoksi sähköisenä viestinä, päätös katsotaan annetuksi tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksiantopäivää ei oteta lukuun.

Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Kun valituksen tekemisen määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Määräaikojen laskemisesta säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetussa laissa (150/1930).

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut; sekä
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä tuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi tuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiestä käytettäessä valtakirja, sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on

**Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI**

**faksi: 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi**

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Valituksen käsittelystä markkinaoikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu.

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 2120 euroa.

Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015, <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajan-tasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomiois-tuinmaksulaki#P5>) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.